

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΑΣΜΑ ΕΛΙΚΩΝΙΑΔΩΝ

Ἐάν τὸ ἀνοιγμα ἐνὸς Σχολείου, συνεπιφέρει τὸ κλείσιμον μιᾶς φυλακῆς, κατὰ τὸν ποιητὴν τοῦ «Θεοῦ» ἀσφαλῶς ἢ παροχῆ πνευματικῆς τροφῆς εἰς τὸν λαὸν διὰ τοῦ βιβλίου καὶ περιοδικοῦ ὑπονομεύει τοῦ ἐγκλήματος τὴν ὑπαρξίν, ἀποκαθαίρει τὴν ψυχὴν ἐκ τῶν τριβόλων τῶν παιδῶν καὶ ρίπτει τὸ φῶς τῆς διανοήσεως εἰς τὸ πυκτὸ σκοτάδι τῆς ἀμαθείας. Δι' αὐτὸ πᾶσα ἐμφάνισις περιοδικοῦ ἀνταξίου τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ του, δὲν με εὕρισκε ἀσυγκίνητον, ἐφ' ὅσον τὸ φῶς του πρόκειται νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ, νὰ διαλύσῃ τὰ ἐν νεφελῶδαι καταστάσει ταπεινά μῖση καὶ πάθη, νὰ φωτίσῃ τὴν λεωφόρον τῆς σκέψεως πρὸς τὸν εὐγενῆ προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀνυψώσῃ τὴν νόησιν μέχρι τοῦ καλοῦ καὶ ὀραίου καὶ νὰ ἐμφανίσῃ τὸν ἀνθρώπον εἰς τὸ ἐπιπέδον τῆς ὀρθῆς διανοήσεως, τῆς ὑγιτοῦς σκέψεως, τῆς εὐγενοῦς συναισθήσεως.

Τί εἶναι τὸ περιοδικόν; Κάτι ἀνώτερον τοῦ βιβλίου. Ἀπάνθισμα σκέψεων. Κυψέλη τῆς ὁποίας τὸ πνευματικὸν μέλι παρασκευάζεται ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ἄνθη ἐκ τοῦ ἀειθαλοῦς κήπου τῆς Ἰδέας. Ὅλη ἡ νόησις τοῦ καλοῦ, τοῦ ὀραίου, τῆς τέχνης, τῆς ἐπιστήμης, τῆς φιλολογίας, τῆς λογοτεχνίας, τῆς ποιήσεως διαχύνεται εἰς τὰς σελίδας ἐνὸς καλῶς ἐννοουμένου περιοδικοῦ. Τράπεζα πλήρης πνευματικῶν ἐδεσμάτων δυνάμενων νὰ ἐπινοήσωσιν τὸν βουλιμῶντα πρὸς μάθεισιν ἐνδαιτημιόνα ἀναγνώστην. Τὸ βιβλίον ἔχει τὴν μονοτονίαν. Ἐνας ἄξων περιμένει τὸν ἄλλο στρέφεται ἢ αὐτὴ σκέψις. Τὸ περιοδικὸν ἔχει τὴν ποικίλιαν. Ἐνας ἄξων περιτρέφει τοὺς τροχαλίας τῆς φιλολογίας, τῆς τέχνης, τῆς ποιήσεως, τῆς ἐπιστήμης, τῆς εὐτραπείας.

Αὐταὶ αἱ σκέψεις ἐπτερούργισαν γύρω μου, ὅταν ἐκλήθη ὑπὸ τῶν ἐγγενῶν ἐργατῶν τοῦ νεοφανοῦς αὐτοῦ περιοδικοῦ, νὰ εἰσφέρω τὰ ἴσχνα μου διανοήματα εἰς τὸν ποιητικόν νῦνον «Ἐλικῶνα». Τρέφω τὴν ἐλπίδα, ὅτι εἰς τὰς σελίδας αὐτοῦ, ὡς πρὸ τοῦ ἄντρου τοῦ Ἐλικῶνος, αἱ Μοῦσαι θὰ σύρωσι τὸν χορὸν ὑπὸ τοὺς ἡδυμόλους ἴγους τῆς φόρμιγγος τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ θὰ ψάλλωσι τὸν ὕμνον πρὸς τὴν ποίησιν, πρὸς τὴν τέχνην, τὴν μουσικὴν, τὰ γράμματα, τὴν ἐπιστήμην. Ἐπὶ τοῦ φιλολογικοῦ «Ἐλικῶνος» θὰ ἀνεγερθῆ ὁ βωμὸς τοῦ μουσοτραφοῦς Ἀπόλλωνος καὶ τῶν ὀραίων Μουσῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ τονίζουσιν εἰς τὰς σελίδας τοῦ ὅσμου τῆς νοήσεως, τὸ ἄσμα τοῦ καλοῦ, τὸ ἄσμα τοῦ ὀραίου, τὸ ἄσμα τοῦ γέλωτος, τὸ ἄσμα τοῦ πόνου, τὸ ἄσμα τοῦ δράματος, τὸ ἄσμα τῆς κωμῆδος, τὸ ἄσμα τῆς γλυπτικῆς, τὸ ἄσμα τοῦ πνεύματος, τὸ ἄσμα τῆς σκέψεως, τὸ ἄσμα τῆς ψυχῆς, τὸ ἄσμα τῆς ἀρετῆς, τὸ ἄσμα τῆς ζωῆς, τὸ ἄσμα τοῦ τάφου!

Ὁρχούμενοι αἱ Ἐλικωνιάδες Μοῦσαι εἰς τὸ πνευματικὸν αὐτὸ ἄντρον τοῦ «Ἐλικῶνος» θὰ συγκινήσουσι, θὰ τέρψουσιν, θὰ συγκλονίσουσιν, θὰ ἀνυψώσουσι τὸ πνεῦμα τοῦ φιλομαθοῦς ἀναγνώστου, εἰς τὰς ἐμπνεύσεις τῶν ὁπαδῶν τῶν Ἐλικωνιάδων καὶ θὰ προκαλέσουσι τὴν ψυχὴν, νὰ γονατίσῃ πρὸ τοῦ πνεύματος διὰ τὰ ὑψωθῆ ἡττα μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ Ἐλικῶνος....

Ἡ τρυφερά νεότης τῶν Πατρῶν ἀποτινάσσει τὴν στεγνὴν πεζότητά καὶ ζητεῖ νὰ χαράξῃ τὸν δρόμον τῆς ἐλευθέρου σκέψεως, τῆς εὐγενοῦς νοήσεως, τῆς διαυγοῦς ιδέας. Ἡ ἐμφάνισις τελευταίας τούτων περιοδικῶν, ἔστω καὶ ἐφημέρων τὴν ζωὴν ἤτο προάγγελος μιᾶς σταθερᾶς καὶ διαρκοῦς πνευματικῆς ἐργασίας, ἢ ὁποία παρουσιάζεται με ὅλα

τὰ ἐφόδια τῆς νικηφόρου πάλης κατὰ τῶν προλήψεων τῆς ἀμαθείας. Μικροὶ σκαπανεῖς ἔπεσαν εὐγενῶς εἰς τὴν πρώτην πάλην, διὰ τὴν ἐλθόντων ῥωμαλεότεροι εἰς θέλησιν καὶ ἐπιμονήν, καὶ συνεχίσουσιν μεθοδικώτερον καὶ συστηματικώτερον, τὸ ἔργον ἐκείνων. Τὸ φαινόμενον εἶναι ἀρκετὰ παρήγορον καὶ ἐνθαρρυντικόν. Ἡ νεότης δὲν γυμνάζεται, δὲν παίζει, δὲν ἀσποτεύει πλέον, ἀλλὰ διανοεῖται! Τύχη ἀγαθὴ!

Τ. ΤΟΥΡΝΑΣ

Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ ΜΟΥ

✽✽

Τὸν εἶδα πρὸ 25 ἐτῶν ἐκτεθειμένον εἰς μίαν προθήκη ἐμπορικοῦ εἰς Φλωρεντίαν, καὶ μοῦ ἐφάνη κομψὸς ὄρατος, στιλπνὸς καὶ τοῦ γούστου μου.

Μία δύναμις ἀκατανίκητος μοῦ ἔλεγε μέσα μου πῶς πρέπει νὰ τὸν ἀγοράσω, ἤσθάνθην δι' αὐτὸν ἐν εἶδος ἔρωτος. Ἐν τούτοις ἀπέφυγα τὸν πειρασμὸν ἀπομακρυνθὲς τῆς προθήκης. Τὴν ἐπομένην, χωρὶς νὰ θέλω καὶ χωρὶς νὰ ἐννοήσω πῶς, εὐρέθην πάλιν ἐνώπιον τῆς αὐτῆς προθήκης με τὸν καθρέπτην, τὸν ἐκύτταξα με ἐκύτταξε καὶ ἐκείνος καὶ εἶδα ὅτι με εἶχε συλλάβει μέσα εἰς τὸ γυαλί του, ἐνῶ δὲ ἐχάμογέλασα, ἐχάμογέλασε καὶ ἐκείνος με τὸ ἴδιο τὸ χαμόγελο τὸ δικό μου ποῦ εἶχε διατυπώσει μέσα του, δὲν ἐδάσταξα πλέον καὶ τὸν ἠγόρασα.

Ὁ πωλητὴς ἐχρησίμευσεν ὡς ἱερεὺς εἰς τὸ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ καθρέπτου μου συνοικέσιον, διότι ὅταν μοῦ τὸν ἐτύλιξε ἠνχθήθην εἰς ἀμφοτέρους μας μακροβιότητα καὶ λοιπὰς εὐχὰς ἐν αἷς καὶ τὸ νὰ τὸν «ἰδοῦν τὰ τέκνα τῶν τέκνων μου».

Ἐκτοτε δὲν ἐχωρῆσθην ἀπ' αὐτοῦ, καθ' ἡμέραν με ἔβλεπε καὶ τὸν ἔβλεπα, συγχρόνως δὲ ἔβλεπα εἰς τὸ πρόσωπόν του τὸ ἰδικόν μου καὶ ἔμενα πολὺ εὐχαριστήμενος καὶ ἀπὸ τὸν καθρέπτην μου καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μου καὶ ἡ συντροφιά μου ἦτο ἀρκετὰ εὐχάριστος.

Τὰ χρόνια ὅμως παρήρχοντο καὶ ὁ καθρέπτης μου ἤρχισε νὰ μοῦ δεικνύῃ τὴν ἐμφάνισιν τῶν πρώτων λευκῶν τριχῶν ἐπὶ τῶν κροτάφων μου, αἱ ὁποῖαι ταχύτατα πολλαπλασιαζόμενα ἀντεκατέστησαν ἦδη τὰ τέσσαρα πέμπτα τοῦ πρώην ξανθοῦ χρώματός μου.

Ἀναλλοίωτος ὅμως καὶ ἄτρωτος δὲν ἐξῆλθεν καὶ ὁ καθρέπτης μου ἐκ τῆς καταστρεπτικῆς ἐπιρροῆς τοῦ πανδαμάτορος χρόνου, ἐπεὶδὴ πρὸ μηνῶν εἶδον μετὰ λύπης νὰ παρουσιάζωνται ἐπὶ τοῦ λεῖου κρυστάλλου τοῦ μικροσκοπικὰ τινες ρυτίδες αἱ ὁποῖαι βαθμὴδὸν ἠβῆξαν πολλαπλασιαζόμεναι τὰς τοῦ προσώπου μου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πολὺ με δυσηρέσει, ἐπεὶδὴ ὁ καθρέπτης ἤρχισε νὰ φεῖδεται εἰς βάρος μου, ἐνῶ ἐγὼ οὐδέποτε ἐφεύσθην ἐνώπιόν του παρουσιάζων εἰς αὐτὸν, ὡς πολλοὶ συνομηλικῆς μου, ψευδεῖς χρωματισμούς. Ἐν ὀργῇ λοιπὸν τὸν ἐπέταξα ἀντικαταστήσας αὐτὸν διὰ νέου, ἐν τὸς τοῦ ὁποίου βλέπω μόνον τὰ ἰδικὰ μου χρόνια καὶ τὰς ἰδικὰς μου ρυτίδας.

Μὲ εὐχαριστεῖ ἡ νεότης του, ζηλεύω τὰ νιάτα του καὶ με χαρὰν τὸν βλέπω εἰς τὴν θέσιν τοῦ μακαρίτου, με λυπεῖ ὁμως καὶ ὁ σκληρὸς ἀποχωρισμὸς τοῦ γέροντος συντρόφου μου, ἀλλὰ τί νὰ κάμω; μήπως καὶ ἐμεῖ δὲν με περιμένει ἡ αὐτὴ τύχη;

Πάτρι:

Γ. Κ. ΔΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

Ίατρος

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΡΕΘΙΣΜΟΣ

✽✽

Ἐνα ἀπὸ τὰ ἐντονώτερα ἔγχη τὰ ὁποῖα ἐχάραξεν ὁ ἀναχρονιστικώτερος καὶ φρικωδέστερος πόλεμος τοῦ αἰῶνος μας, εἶναι καὶ ὁ παρατηρούμενος καθολικὸς σχεδὸν ψυχολογικὸς ἐρεθισμὸς τῶν πεπολιτισμένων κοινωνιῶν. Εὐτραφεὲς τῆς ἐποχῆς μας νήπιον ὁ ἀπαισιοδοξισμὸς ἐξεστράφη καὶ ἐξελειχθη κατὰ τὴν ἐκ βάθρων συγκλονίσασαν τὴν ἡθικὴν τῆς κοινωνίας ὑπόστασιν καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐκφάνσεις, τετραετῆ πολεμικὴν περίοδον, εἰς βρώμενον καὶ ἀθλητικόν. Ἀναμοχλεύει ὁ λαϊκὸς ψυχολόγος τῆς σήμερον τὴν ψυχολογικὴν σύνθεσιν τῶν μαζῶν, μίαν μόνον διακρίνει εὐκολα ὡς προσέχουσαν ἐν αὐταῖς τάσιν, τὴν τάσιν πρὸς ἀποστρεφῆν ἐκ τῆς παρουσίας τῶν πραγμάτων καταστάσεως, καταστάσεως ἀθλίας καὶ μὴ ἐπινοοῦσιν οὐδένα τῶν γενικῶν πόθων, καταστάσεως δ' ἀθλιωτέρας νῦν διὰ τῶν συμφορῶν αἱ μὰς ἐκληροδότησεν ὁ χαρακτηριστικὸς τοῦ πολιτισμοῦ μας πόλεμος, δημιουργημα καὶ οὗτος τῶν συνθηκῶν τοῦ αἰῶνος μας.

Μάτην, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐποχὴν, θ' ἀναζητήσῃ τις τὴν ἡσυχίαν, τὴν εὐτυχίαν, τὴν ἠρεμίαν. Θὰ λάβῃ τὴν πικρᾶς ἀπογοητεύσεως ἀπάντησιν, ἢ ἀναφέρει ὁ Nordau «ἔρωτήσατε ἀλλοῦ ἡμεῖς δὲν ἔχομεν τοιοῦτον εἶ».

Εἶναι ἄρα γε τὰ αἷτια τῆς τοιαύτης ἀσφυκτικῆς τῶν κοινωνιῶν διαθέσεως, τῆς σπασμοδικῆς καὶ ἐμπειρικῆς ζωῆς τῶν μορφωμένων ἀτόμων τῆς ἐποχῆς μας; Τίνες ἄραγε οἱ λόγοι οἱ καθιστῶντες τὸ ἐξημερωμένον τοῦ πλανήτου μας μέρος, εἰς ἀπέραντον θάλαμον ἀρρώστων, ἔξ οὗ ἐξέρχονται βαρυσάλγεϊς στεναγμοὶ καὶ οἰμωγαὶ τῶν ἐτοιμοθανάτων; «Τὰ κατὰ συνθήκην φεῦδῃ τοῦ καθ' ἡμᾶς πολιτισμοῦ» ἀναγκάζει μετ' ἀπολύτου κύρους καὶ ἀκαταγωνίστου πειθοῦς ὁ προμνηθεὶς συγγραφεὺς παρ' οὗ δανειζόμεθα καὶ τὸν τίτλον τῆς παρούσης μελέτης. «Ἡ ἀντίθεσις τῆς ἡμετέρας ἀντιλήψεως τοῦ κόσμου καὶ ὅλων τῶν μορφῶν τῆς πνευματικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς», ἰδοὺ ἢ αἷτια τοῦ κακοῦ.

Ἐνῶ ἔχομεν ἐπιστημονικὴν, λογικὴν τοῦ κόσμου ἀντίληψιν, ζῶμεν ἐν τοῦ-